

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ התקשורת האיראנית בעקבות הסכמת איראן לחידוש המו"מ הגרעיני עם המערב: השיחות צריכות לבטא את הכרת המערב בעוצמתה של איראן.
- ✓ ביטאון משמרות המהפכה מאשים את הנשיא אחמדינז'אד בסילוף דבריו של מכוון המהפכה האסלאמית.
- ✓ הנשיא שוב יוצא נגד המלצות הכלכלנים ומנחה על ייסוף הריאל.
- ✓ ביקורת חריפה ומחאת סטודנטים בעקבות החלטת הממשלה לסגור את האוניברסיטה למדעי הרפואה בטהראן.
- ✓ תמונות השבוע: תחרות סודוקו לאורך 500 מטרים ובהשתתפות 100 משתתפים באוניברסיטת אמיר כביר בטהראן.

התקשורת האיראנית בעקבות הסכמת איראן לחידוש המו"מ הגרעיני עם המערב: השיחות צריכות לבטא את הכרת המערב בעוצמתה של איראן

במכתב, שהעביר מזכיר המועצה העליונה לביטחון לאומי, סעיד ג'ילילי (Sa'id Jalili), לשרת החוץ של האיחוד האירופי, קתרין אשטון, הודיעה איראן בסוף השבוע שעבר על נכונותה לשוב למשא ומתן בנוגע הגרעין עם קבוצת המדינות 5+1 (ארה"ב, בריטניה, צרפת, רוסיה, סין וגרמניה) החל מה-10 בנובמבר. השיחות בין איראן למערב סביב תוכניתה הגרעינית של איראן נפסקו באוקטובר 2009.

דובר משרד החוץ האיראני, ראמין מהמאן-פרסת (Ramin Mehmanparast), הצהיר השבוע, כי איראן שבה והביעה בעבר את נכונותה לחדש את המשא ומתן עם המערב וכבר הבהירה את עמדותיה בנוגע לעקרונות עליהם הוא אמור להתבסס. הוא ציין, כי שני הצדדים טרם סיכמו ביניהם על מועד השיחות, מיקומן והנושאים שידונו במסגרתן. עוד אמר מהמאן-פרסת, כי אם יצטרפו לשיחות מדינות נוספות, ישיג המשא ומתן תוצאות טובות יותר (איסנ"א, 31 אוקטובר).

גם הנשיא התייחס לחידוש המשא ומתן בראיון, שהעניק השבוע לטלוויזיה האיראנית. אחמדינז'אד אמר, כי הסנקציות, שהוטלו על איראן על-ידי המערב, נועדו לכישלון, וכי המערב הבין, כי אין לו כל אופציה אחרת אלא לנהל משא ומתן. הוא שב והדגיש, כי איראן מוכנה לנהל משא ומתן על בסיס עקרונות הצדק והכבוד וכי היא אינה מוכנה להסכים לכל דרישותיו של המערב. אם המערב יפגין כלפיה עוינות ולא יהיה מוכן לפעול בהתאם לחוק הבינלאומי, ישפיע הדבר על האופן, שבו היא תנהל את המשא ומתן עם קבוצת המדינות 5+1 (סוכנויות הידיעות, 30 אוקטובר). יועצו הבכיר של הנשיא, עלי-אכבר ג'ואנפכר (Ali-Akbar Javanfekr), אמר בראיון לסוכנות הידיעות "פארס", כי אין בכוונת איראן לדון בתוכניתה הגרעינית במסגרת השיחות הקרובות בחודש נובמבר. לדבריו, על קבוצת המדינות 5+1 להשיב תחילה לשאלותיה של איראן בנוגע למטרות המשא ומתן ולנשק הגרעיני שבידי ישראל (פארס, 31 אוקטובר).

בעקבות הסכמת איראן לחידוש המשא ומתן עם המערב טענו השבוע אמצעי התקשורת המזוהים עם הממשלה, כי חידוש השיחות מבטא את הכרת המערב בעוצמתה של איראן וכי על השיחות לשקף הכרה זו. היומון השמרני סיאסת-י רוז (Siyasat-e Ruz), גרס, כי על המערב לנקוט בצעדים בוני-אמון כלפי איראן כדי להבטיח את הצלחת המשא ומתן. על קבוצת המדינות 5+1 להפגין את כוונותיהן הטובות כלפי איראן, לקבל על עצמן את האחריות לכישלון השיחות, שהתנהלו בין הצדדים בעבר, ולהסיר את אוירת האי-אמון בין הצדדים. על המערב להודות, כי הסנקציות שהוטלו על איראן היו בלתי-חוקיות, ולהכיר בזכותה של איראן לטכנולוגיה גרעינית כבסיס לניהול המשא ומתן (סיאסת-י רוז, 30 אוקטובר).

מספר פרשנים, שהתראיינו ליומון, הביעו את עמדתם, כי המשא ומתן צריך להתנהל על בסיס נכונות המערב להכיר במעמדה המיוחד של איראן ובזכויותיה. ד"ר סיד רזא אל-חסיני (Seyyed Reza Sadr al-Hosseini), ציין, כי עוצמתה הפנימית של איראן, קבלת הפנים החמה לנשיא אחמדינז'אד במהלך ביקורו בלבנון ונאומו בפני מועצת הביטחון של האו"ם היקנו לאיראן מעמד מיוחד, שצריך לבוא לידי ביטוי במשא ומתן עם המערב. בעקבות הטענת הדלק לכור בבושהר הפכה איראן למעשה למדינה גרעינית והכרת המערב במציאות זו סללה את הדרך לחידוש המשא ומתן עימה. הוא העריך, כי במהלך המשא ומתן תעלה איראן נושאים נוספים לדיון מלבד תוכניתה הגרעינית, ובהם: יכולותיה הגרעיניות של ישראל וזכותן של מדינות נוספות לטכנולוגיה גרעינית. ד"ר מחמד צאדק כושכי (Mohammad Sadeq Koushaki), טען, כי על המערב להכיר בכך, שנושא הגרעין הוא נושא איראני פנימי וכי אין לו, לפיכך, זכות להתערב בעניין זה. פיקוח על פעילותה הגרעינית של איראן צריך להתבצע אך ורק על-ידי הסוכנות

הבינלאומית לאנרגיה אטומית בהתאם לשיקולים מקצועיים ומשפטיים (סיאס-י רוז, 31 אוקטובר).

גם הפרשן מהדי מחמדי (Mehdi Mohammadi) גרס, כי על המערב ללכת לקראת איראן, לאחר שזו הביעה את נכונותה לחדש עימו את המשא ומתן בנוגע לתוכניתה הגרעינית. בראיון לסוכנות הידיעות השמרנית "פארס" אמר המומחה לעניינים בינלאומיים, כי לאחר שהמערב הכיר בכישלון הסנקציות נגד איראן, הוא הבין, שאין לו דרך אחרת אלא לנהל עימה משא ומתן. הוא ציין, כי איראן הביעה הסכמה לחידוש המשא ומתן על בסיס מכתבו של ג'ילי לאשטון מ-6 ביולי, וכי אשטון לא הביעה הסתייגות ממכתב זה. משמעות הדבר היא שהמשא ומתן מתחדש על בסיס דרישותיה של איראן להבהיר כמה סוגיות לקראת חידוש השיחות: הבהרה מצד מדינות המערב בנוגע לכוונותיהן ביחס לאיראן ולמטרת השיחות ועמדתן בנוגע לנשק הגרעיני המצוי בידי ישראל (פארס, 30 אוקטובר).

בתוך כך טען השבוע היומון כיהאן, כי נושא הגרעין אינו יכול להיות הנושא המרכזי, שיידון במסגרת השיחות בין איראן לבין קבוצת המדינות 5+1, כיוון שהטיפול בנושא הגרעין צריך להיות אך ורק בידי הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית. במאמר מערכת, שפרסם היומון, נטען, כי בעבר לא היה מוכן המערב להסתפק בפחות מהקפאתה המוחלטת של העשרת האורניום וסגירת מתקניה הגרעיניים של איראן. כיום – בזכות האסטרטגיה האיראנית של התנגדות ועמידה איתנה - רואות מדינות המערב בעצם פתיחת המשא ומתן עם איראן הישג משמעותי והן נאלצות להכיר במציאות של איראן גרעינית. איראן אף אינה זקוקה עוד לעיסקה, שהציע בשנה שעברה המערב לאספקת דלק גרעיני מועשר עבור הכור הגרעיני בטהראן בתמורה להעברת רוב האורניום המועשר מאיראן למדינה שלישית, כיוון שבקרוב היא תוכל לספק את צרכי הכור בעצמה (כיהאן, 1 נובמבר).

היומון ג'מהורי-י אסלאמי (Jomhuri-ye Eslami) התייחס אף הוא לחידוש המשא ומתן בין איראן למערב וטען, כי ההיסטוריה של השיחות עם קבוצת המדינות 5+1 משקפת את האסטרטגיה המערבית המבוססת על הפעלת לחצים כנגד איראן. אם המערב ימשיך במדיניותו זו, טען היומון, הוא יהיה אחראי לכישלון השיחות גם הפעם (ג'מהורי-י אסלאמי, 1 נובמבר).

ביטאון משמרות המהפכה מאשים את הנשיא אחמדינז'אד בסילון דבריו של מכונן המהפכה האסלאמית

הירחון פיאם-י אנקלאב (Payam-e Enghelab), היוצא לאור מטעם נציג המנהיג העליון במשמרות המהפכה, מתח בגיליונו האחרון ביקורת חריגה וחריפה כנגד הנשיא אחמדינז'אד בעקבות דברים, שאמר לאחרונה בנוגע למעמדו של המג'לס.

בראיון, שהעניק הנשיא ליומון איראן אמרוז (Iran Emrouz) בחודש ספטמבר האחרון, טען אחמדינז'אד, כי המג'לס כבר אינו עומד כיום בראש ענייני המדינה. הנשיא התייחס להצהרה, שפירסם בשעתו מכונן המהפכה האסלאמית, איתאללה רוחאללה חימיני, בנוגע לסמכות

העליונה הנתונה בידי המג'לס לניהול ענייני המדינה. לדברי אחמדינז'אד, דבריו של ח'מיני היו רלוונטים לתקופה בה הייתה הרשות המבצעת נתונה בידי ראש ממשלה, שאושר על-ידי המג'לס, ולא בידי נשיא, שנבחר על-ידי העם. לפיכך, מי שעומד כיום בראש ענייני המדינה היא הרשות המבצעת בראשות הנשיא ולא המג'לס.

דברי הנשיא נאמרו על רקע מאבקי הכוחות בינו לבין המג'לס, שהחריפו מאוד בחודשים האחרונים. בין היתר האשים הנשיא את המג'לס בחריגה מסמכויותיו ובהעברת חוקים המנוגדים לחוקה ולהלכה האסלאמית ואילו חברי המג'לס האשימו את הנשיא בהתערבות בלתי-חוקית בתהליך החקיקה. דברי הנשיא עוררו סערה וביקורת חריפה מצד חברי מג'לס. 170 חברי מג'לס שלחו בתגובה לדבריו מכתב מחאה חריף בו האשימו את הנשיא בפגיעה במעמד הרשות המחוקקת ודרשו ממנו להתרכז בביצוע משימותיו.

הנשיא אחמדינז'אד ומפקד משמרות המהפכה, מחמד-עלי ג'עפרי.
מקור התמונה: אתר החדשות האיראני, www.parsine.com

בגיליון האחרון של פיאם-י אנקלאב, שהתפרסם השבוע, טען הביטאון הרשמי של משמרות המהפכה, כי דברי הנשיא מהווים פגיעה במנהיגיה הנוכחיים והקודמים של הרפובליקה האסלאמית וכי שימוש בלתי-מדויק בדברי ח'מיני על מנת לשרת אינטרסים פוליטיים מהווה טעות חמורה. לטענת הירחון, שביקורתו נגד הנשיא צוטטה בכמה אתרי חדשות איראנים, פוגעים דברי הנשיא במעמד המג'לס ואינם תורמים לקידום ענייני המדינה. גם אם היתה פרשנותו להצהרת ח'מיני נכונה, נכתב בעיתון, אין בכך כדי לאפשר לממשלה לנהוג על-פי רצונה ולהתעלם מן החוק. גם אם הממשלה היא שניצבת בראש ענייני המדינה, הרי שאין בכך כדי להקנות לה זכות לפעול בניגוד לחוק ולהתעלם מדרישות חברי המג'לס, שבסמכותם להדיח את הנשיא.

הירחון אף האשים את הנשיא בסילוף דבריו של ח'מיני וטען, כי היחיד שיכול לפרש ולנתח את דברי מכוני המהפכה הוא המנהיג העליון, איתאללה ח'אמנהאי. בדברי הנשיא אין כל תועלת למדינה ולעם האיראני, גרס הירחון, והם אף מזיקים לענייני המדינה, כיוון שהם רק תורמים למאבקי הכוח הפנימיים. במקום שהאחראים יפעלו לטיפול בבעיותיו של העם, הם עסוקים במאבקי כוח פנימיים, שאינם תורמים לקידום ענייני המדינה (גרס, 2 נובמבר).

הנשיא שוב יוצא נגד המלצות הכלכלנים ומנחה על ייסוף הריאל

הנשיא אחמדינז'אד הינחה את נגיד הבנק המרכזי, מחמוד בהמאני (Mahmoud Bahmani), לנקוט בצעדים הדרושים על מנת להעלות את שער החליפין של הריאל האיראני יחסית לדולר. בראיון טלוויזיוני, שהעניק השבוע הנשיא, טען אחמדינז'אד, כי בהתחשב ביתרות מטבע החוץ הגדולות של איראן יש לחזק את המטבע המקומי ושער החליפין שלו צריך להיות גבוה משערו הנוכחי (מהר, 30 אוקטובר). עוד הינחה הנשיא להקים ועדה ממשלתית מיוחדת, שתקבע את ערכו הריאלי של שער החליפין של הריאל. סוכנות הידיעות "מהר" דיווחה, כי בוועדה ישתתפו מומחים מטעם הבנק המרכזי, "מועצת הכספים והריבית", ועדת הכלכלה של המג'לס ו"המטה לתמורה כלכלית" (מהר, 1 נובמבר).

בשבוע שעבר טען הנשיא, כי יתרות מטבע החוץ של איראן מסתכמות בלמעלה מ-100 מיליארד דולרים. גם נגיד הבנק המרכזי טען לאחרונה, כי איראן הצליחה להגדיל את יתרות מטבע החוץ שלה באמצעות יבוא זהב.

יצוין, כי בסוף ספטמבר עלה ערך הדולר יחסית למטבע האיראני בלמעלה מ-10 אחוזים ונסחר בתמורה ל-1,250 תומאן. התערבות הבנק המרכזי הביאה לירידת ערך הדולר והוא נסחר בימים האחרונים בתמורה ל-1,050 תומאן לערך.

כלכלנים איראנים מתחו בשנים האחרונות ביקורת על מדיניות הבנק המרכזי, שלטענתם קובע שער מלאכותי גבוה מדי של הריאל. גם יצרנים ויצואנים איראנים דרשו לאחרונה מן הממשלה לבצע פיחות של המטבע המקומי על מנת לעודד את היצוא. היומון הכלכלי דניא-י אקתצ'אד (Donya-ye Eqtesad, עולם הכלכלה) מתח השבוע ביקורת חריפה על הנחיית הנשיא וטען, כי היא עומדת בסתירה ברורה להמלצות הכלכלנים, היצרנים והיצואנים. היומון גרס, כי כאשר התייחס הנשיא בראשית דבריו לצורך להתאים את שער החליפין של הריאל לערכו הריאלי, היו שסברו, כי כוונתו לבצע פיחות של הריאל.

עד מהרה הסתבר, עם זאת, כי כוונתו הייתה הפוכה. לטענת היומון, פוגע שער החליפין של הריאל יחסית לדולר כבר כיום ביצרנים וביצואנים וגורם לעליה ביבוא. בעוד שהייצור הפנימי באיראן נפגע בשנים האחרונות בעקבות האינפלציה הגבוהה, גדל היבוא לנוכח היציבות בשער החליפין והדבר הביא להחרפת המיתון והאבטלה. המסקנה היא שיש לשנות את שער החליפין ולקבוע אותו לפחות על 1,600 או 1,700 תומאן לדולר אמריקאי אחד (דניא-י אקתצ'אד, 1 נובמבר).

יצוין, כי אין זו הפעם הראשונה בה יוצא הנשיא נגד המלצות אנשי המקצוע בתחום הכלכלי. כך, למשל, הנחה הנשיא במאי 2007 להוריד את שיעור הריבית בבנקים הממשלתיים והפרטיים ל-12 אחוזים בניגוד להמלצת "מועצת הכספים והריבית" והכלכלנים, שהזהירו כי הורדת הריבית תוביל לעליה נוספת בשיעור האינפלציה.

ביקורת חריפה ומחאת סטודנטים בעקבות החלטת הממשלה לסגור את האוניברסיטה למדעי הרפואה בטהראן

כמה מאות סטודנטים הפגינו השבוע בטהראן בעקבות החלטת הממשלה לסגור את האוניברסיטה למדעי הרפואה, אחת משלוש האוניברסיטאות לרפואה הפועלות בבירה. החלטת הממשלה ואופן מימושה עוררו בימים האחרונים ביקורת חריפה הן מצד מרצים וסטודנטים באוניברסיטה והן מצד חברי מג'לס.

את ההודעה הפתאומית על סגירת האוניברסיטה מסרה בסוף השבוע שערב שרת הבריאות, מרזיה וחד-דסתג'רדי (Marzieh Vahid Dastjerdi). משרד הבריאות נימק את החלטתו במדיניות הממשלה להוציא כמה שיותר מוסדות ממשלתיים וכוח-אדם אל מחוץ לטהראן. מדיניות זו נועדה להקל על העומס הרב בעיר ולצמצם את הפגיעה במקרה של רעידת אדמה חזקה. עוד טענו בכירים במשרד הבריאות, כי ההחלטה התקבלה בעקבות הקמתו לאחרונה של מחוז אלברז (Alborz), שפוצל ממחוז טהראן, ובמסגרת שינויים מבניים, שנועדו לשפר את המערך הרפואי בטהראן. על-פי החלטת הממשלה אמורים הסטודנטים ואנשי הסגל של האוניברסיטה להיקלט במסגרת הפקולטה לרפואה באוניברסיטת טהראן. סוכנות הידיעות אילנא דיווחה, עם זאת, כי אוניברסיטת טהראן הודיעה, כי אין באפשרותה לקלוט בשלב זה את הסטודנטים, שלמדו עד כה באוניברסיטה שנסגרה (אילנ"א, 31 אוקטובר).

במסגרת האוניברסיטה למדעי הרפואה בטהראן פעלו שבע פקולטות, עשרה בתי חולים אוניברסיטאיים ו-16 מרפאות. באוניברסיטה לומדים למעלה מ-6000 סטודנטים ומועסקים כ-730 מרצים.

החלטת הממשלה עוררה ביקורת חריפה של חברי מג'לס, שטענו, כי לא היו מודעים כלל להחלטה וכי עודכנו לגביה מאמצעי התקשורת. חבר ועדת הבריאות של המג'לס, עלי-רזא מרנדי (Ali-Reza Marandi), הגדיר את ההחלטה כבלתי-חוקית והודיע, כי חברי המג'לס יאבקו בהחלטה המהווה לדבריו פגיעה בכבוד המג'לס. הוא דחה את הסיבות, שניתנו על-ידי משרד הבריאות לסגירת האוניברסיטה, וטען, כי הן אינן משכנעות (אפתאב, 31 אוקטובר). השבוע קיימה ועדת הבריאות ישיבה מיוחדת בה הוחלט לזמן את שרת הבריאות להשיב לשאלות חברי הוועדה בנוגע להחלטה לסגור את האוניברסיטה.

האוניברסיטה למדעי הרפואה בטהראן

ראש ועדת החינוך והמחקר של המג'לס, עלי עבאספ'ור תהראני-פרד (Ali Abbaspour Tehrani-Fard), מתח אף הוא ביקורת על ההחלטה ואמר, כי הקמה או סגירה של אוניברסיטה מחייבת את אישור המג'לס. הוא ציין, כי האוניברסיטה שנסגרה הייתה מוסד אקדמי איכותי ובעל היסטוריה ארוכת שנים וכי לא ניתן לסגור אותה בהחלטה פתאומית (אפתאב, 1 נובמבר).

גם בכיר בוועד המנהל של האוניברסיטה שנסגרה הגדיר את ההחלטה כבלתי-חוקית וטען, כי באף מקום אחר בעולם אין תקדים לסגירת אוניברסיטה בדרך זו. לדבריו, גם הוועד המנהל של האוניברסיטה לא היה מעודכן בנוגע להחלטה, וכי לו עצמו נודע על ההחלטה ממסרון, שקיבל בשעת ערב מאוחרת (מהר, 31 אוקטובר).

תמונות השבוע: תחרות סודוקו לאורך 500 מטרים ובהשתתפות 100 משתתפים באוניברסיטת אמיר כביר בטהראן

Photo :Hossein Mosavi faraz

FARS NEWS AGENCY

Photo :Hossein Mosavi faraz

FARS NEWS AGENCY

Photo :Hossein Mosavi faraz

FARS NEWS AGENCY